

Eeva-Johannan uutiskirje eduskunnasta

Eduskunnan kevätistuntoaika hyvässä vauhdissa

Helsingissä 25.2.2016

Eduskunnan kevätistuntoaika alkoi helmikuun alussa ja vietimme valtiopäivien avajaisia edelleen poikkeuksellisissa tiloissa eli Finlandia-talolla eduskunnan peruskorjauksen ollessa vielä käynnissä. Istuntotauolla ikävä kyllä en päässyt paljoa liikkumaan, koska sain kuumeettoman keuhkokuumeen ja olin joulusta lähtien monta viikkoa puolikuntoisena. Onneksi nyt vihdoin tunnen oloni terveeksi.

Koko tauko ei kuitenkaan mennyt lepäilyyn vaan töitäkin ehdin tekemään. Vierailin päiväkodeissa, merivartiokeskuksessa, Aboa mare – merikoulutuskeskuksessa, kävin useita keskusteluja Turun ammattikorkeakouluväen kanssa korkeakoulupolitiikan kehittämisestä, kävin kertomassa eläkkeensaajia ja ikäihmisiä koskevasta ajankohtaisista asioista ainakin Paimiossa ja Raisiossa, vierailin mielenterveyskuntoutujien klubitalossa Karvetissa ja pidin heidän 20-vuotisjuhlassaan juhlapuheen. Tapasin joukoittain ihmisiä myös Turun torilla Antti Rinteen Turun vierailulla. Osallistuin viiden demaripiirin risteilyyn ja maahanmuuttoseminaariin sekä opiskelin kaksi päivää Tietoyhteiskuntaakatemiassa digitalisaatioasiaa ja kolme päivää sosiaali- ja terveysministeriön Hyvä Suomi- 2020 kurssilla. Keskityn tässä kirjeessäni kolmeen asiaan; Carunaan, päivähoitomaksujen korotuksiin ja eläkeindeksikeskusteluun. Vähän liian pitkä tästäkin kirjeestä taisi tulla, mutta voit valita sinua kiinnostavat aiheet. Lopussa on kutsu 50-vuotisjuhliini.

Carunan karut korotukset

Carunan sähkönsiirtohintojen kohtuuttomat korotukset ovat syystä pohdituttaneet ihmisiä. Me sosialidemokraatit suhtaudumme asiaan erittäin kriittisesti ja oletamme, että hallitus puuttuu lainsäädäntöteitse näihin kohtuuttomiin korotuksiin. Tosiasia on, että jos julkinen monopoli yksityistetään, tuloksena on yksityinen monopoli. Hintojen nousu on silloin enemmän sääntö kuin poikkeus. Toki korotuksiin on syytä myös laissa määräämämme ehkä vähän liiankin tiukat velvoitteet sähkökatkosten minimoimiseksi, mikä pakottaa sähköyhtiöt tekemään kalliita verkkoinvestointeja.

Ylisuuriin voittoihin on kuitenkin käytävä tosissaan käsiksi. Uutta lainsäädäntöä tarvitaan, jotta kertakorotuksille tehdään rajat, kuten nyt Energiamarkkinavirasto on selvityksessään esittänyt. Toiseksi yritysverotus on otettava pöydälle. Ylisuurien lainakorkojen maksamista on rajoitettava, jotta todellinen yhtiön tulos tulee verotettavaksi. Carunan tapaushan on vain yksi esimerkki nykyisen verolainsäädännön lepsuudesta. Kolmanneksi olisi syytä arvostaa valtionyhtiöiden merkitystä veronmaksajille myös järkevänä sijoituksena. Kun valtio saa lainaa tänään nollakorolla, on kyseenalaista myydä pois liiketoimintaa, jonka vuotuinen tuotto ylittää neljä tai viisi prosenttia, ja jolla on isoja työllisyys- ja aluetalousvaikutuksia Suomessa. Tehokkaasti hoidettu valtionomistajuus ja sen tuotot vähentävät tarvetta veronkorotuksiin. Vanhasen I-hallituksen aikana oli vuosia, jolloin valtion osinkotulot omistamistaan yhtiöistä olivat yli 2 miljardia euroa eli lähes saman verran kuin valtionvelan korkomenot.

Hallitus on tuomassa valtionyhtiöiden omistajapolitiikan tulevaisuuden eduskuntaan vielä tänä keväänä. Silloin on isojen linjausten ja aitojen johtopäätösten paikka. Caruna -keskustelun opetukset on hyvä pitää mielessä kun näitä linjauksia valmistellaan. Onneksi Caruna on nyt julkisen keskustelun perusteella jo huojentanut korotuksiaan.

Päivähoidon maksut kallistuvat, laatu heikkenee

Sipilän hallituksen työlistalla on parhaillaan päivähoidon asiakasmaksujen korotukset. Ne ovat yksi osa hallituksen kolmen miljardin koulutussäästöjä, osa pitkässä listassa, millä heikennetään lapsiperheiden asemaa ja romutetaan suomalaista hyvinvointiyhteiskuntaa. Korkeimman päivähoitomaksuluokan 22 prosentin korotus on suuri ja niinpä jo varsin pienillä tuloilla noustaisiin ylimpään maksuluokkaan. Esimerkiksi kahden aikuisen ja yhden lapsen perhe nousee ylimpään maksuluokkaan jo 5500 euron yhteistuloilla eli reilusti alle suomalaisen mediaanipalkan. Kaksilapsisessa perheessä tuloaraja on noin 6000 euroa. Tällöin perheen menot nousisivat päivähoidon osalta 122 euroa kuukaudessa. Tämä korotus heikentäisi perheen muuhun kulutukseen käytettävissä olevia varoja jopa 1450 eurolla vuodessa! Hyvänä asiana voidaan pitää sitä, että 0-maksuluokka on säilymässä ja pienituloisten perheiden maksuihin esitetään jopa huojennuksia. Tällä halutaan kannustaa työllistymistä. Kuitenkin ylempien maksuluokkien korotuksilla voi olla päinvastainen vaikutus.

Varhaiskasvatuksen monet heikennykset, joista olen aiemmin teille kertonut, aamu- ja iltapäivätoiminnan maksujen korottaminen 100 prosenttia sekä sosiaali- ja terveydenhuollon maksujen korottaminen ei voi olla jättämättä pysyviä jälkiä suomalaisten lasten ja perheiden hyvinvointiin. Palvelujen laadun heikentäminen ja maksujen korotukset vaarantavat varhaiskasvatuksen tavoitteita, lisäävät eriarvoisuutta, kasvattavat riskiä syrjäytyä ja nostavat kynnystä ottaa vastaan työtä. Maksujen korotukset ovat poissa perheiden muusta kulutuksesta tiukentaen perheiden taloutta.

Eläkeläisten toimeentulo ja taitettu indeksi

Eilen pidimme edustajatoverini Jukka Gustafssonin kanssa seminaarin ajankohtaisesta aiheesta eli eläkeläisten toimeentulosta ja eläkeindekseistä täällä eduskunnan kansalaisinfossa täydelle salille. Eläkeindeksit ovat asia, joka on pitkään puhuttanut eläkkeensaajia. Sen lähes kahden vuosikymmenen aikana, jonka itse olen ollut politiikassa mukana, olen vastannut asiaa koskeviin ikäihmisten kysymyksiin lukuisia kertoja. Kerronkin siksi asiasta tässä perinpohjaisesti. Kansalaisaloite työeläkeindeksin palauttamisesta palkkatasoindeksiksi onkin kerännyt tätä kirjoitettaessa jo yli 71.000 allekirjoitusta. Koska vaadittu 50.000:n allekirjoituksen raja on ylitetty, tulee aloite eduskunnan käsiteltäväksi. On hyvä, että asia tulee silloin perinpohjaisesti käsiteltyä.

Työeläke on yksi suomalaisen hyvinvointiyhteiskunnan ansiosidonnaisista etuuksista, jonka tehtävänä on turvata ansaittu tulotaso. Tällä hetkellä työeläke tarkistetaan joka vuosi kuitenkin sellaisella indeksillä, jossa palkkakehitys vaikuttaa 20% ja hintakehitys 80%. Koska palkat ovat nousseet vuosien saatossa hintoja enemmän, ovat eläkkeensaajan tulot näin ollen jääneet jälkeen ansiotulojen kehityksestä. Tämän taitetun indeksin vuoksi nousivat palkat vuosina 1995-2014 noin 88%, mutta työeläkkeet vain 46% eli työeläkkeiden kasvu on ollut lähes puolet hitaampaa kuin palkkojen. Vuonna 1995 keskimääräinen eläke oli noin 60% palkoista, mutta vuonna 2014 enää 47% keskipalkasta. Voidaanko enää puhua työeläkkeestä ansiosidonnaisena etuutena, kun sen suhde ansiokehitykseen heikkenee?

Se, etteivät työeläkkeet ole noudattaneet palkkojen kehitystä näkyy surullisella tavalla myös ikäihmisten köyhyyydessä. Monet ikäihmiset joutuvat tuskailemaan päivittäisen toimeentulon kanssa, onko varaa ostaa lääkkeitä vai ruokaa? Yli 74-vuotiaista suomalaisista 20% onkin EU:n määrittelemän köyhyysrajan alapuolella ja peräti 30% yli 85-vuotiaista. Yksin elävien naisten tilanne on erityisen huolestuttava, sillä heistä jopa 28% on köyhyysrajan (1166€/kk vuonna 2012) alapuolella. Tilanne on erityisen hankala, kun ei ole ketään jakamassa elämisen kustannuksia.

Kansalaisaloitteessa ehdotetaan, että työeläkkeisiin palautettaisiin täysi palkkaindeksi, jolloin eläkkeet alkaisivat nousta samassa suhteessa palkkojen kanssa. Eläkeläisten ostovoima paranisi ja tämä tekisi hyvää myös meidän kotimarkkinoillemme. Myös verotulot kasvaisivat ja asumistuki- sekä toimeentulotukimenotkin toisaalta pienenisivät. Jos palkat eivät nousisi, silloin eivät myöskään eläkkeet nousisi.

Eläkeyhtiöiden rahastot tuottavat noin 12 mrd euroa vuodessa (2014) ja kasvavat koko ajan. Kansalaisaloitteessa mainittu uudistus voitaisiin asiaa selvittäneen VTT Kimmo Kiljusen selvityksen mukaan toteuttaa rahoittamalla se näiden rahastojen tuotolla. Itse pääomaan ei tarvitsisi koskea. Eläkerahastojen tuotto tulisi siis siihen käyttöön mihin se on tarkoitettu eli eläkkeisiin. Eläkemaksut eivät nousisi eivätkä myöskään verot. Eläkeindeksin korjaaminen täyden palkkaindeksin suuntaan turvaisi siis sen, että eläkkeiden taso seuraisi jatkossa palkkojen kehitystä. Tämä myös torjuisi eläkeläisköyhyyttä ja nostaisi kaikkien eläkkeitä.

Työeläkeindeksin muuttaminen ei kuitenkaan vaikuttaisi tuloeroihin, sillä suurituloisen hyötyisi euronääräisesti enemmän tässäkin. Kaikkein heikoimmassa asemassa olevien toimeentulosta pitäisi edelleen huolehtia takuu- ja kansaneläkkeen avulla, joita rahoitetaan yhteisin verovaroin. Ikäihmisten toimeentulon ja elämisen kannalta tärkeitä ovat myös kohtuuhintaiset ja hyvin saatavilla olevat sosiaali- ja terveyspalvelut. Näitä on ikävä kyllä tämän hallituksen toimesta heikennetty. Ikäviä eläkeläisten toimeentuloon kohdistuvia päätöksiä on toki ollut jokainen eduskuntapuolue, niin sdp kuin muutkin, viimeisen parinkymmen vuoden aikana tekemässä. Muutokseen on silti aina mahdollisuus. Nyt pitää asia ja aloitteen perustelut selvittää perin pohjin ja sen jälkeen katsoa mitä asialle voidaan tehdä.

50-vuotta tulee täyteen...

Viidenkymmenen rajapyykki tulee ensi viikolla täyteen minullakin. Mietin pitkään juhlinko ollenkaan tai millä tavalla, mutta lopulta päädyin kevyeen musiikilliseen kakkukahvihetkeen. Olen iloinen jos sinäkin pääsisit mukaan. Tervetuloa siis kulttuurikummini Tommi Läntisen minikonserttiin ja kakkukahville su 6.3. klo 15 Tarmon talolle, Virusmäentie 10, Turku. Ovet auki klo 14 alkaen. Ilmoittautathan etukäteen 050 523 2309 tai tähän sähköpostiin, jotta osaan varata kakkua tarpeeksi. Lahjan sijasta voit halutessasi tukea tyttöjen koulutusta Unicefin kautta, jonne ohjaan tilaisuuden tuoton. Oikeudenmukainen Suomi ry, FI15 4055 0012 0166 44, viestiksi Eve 50 tai paikan päällä lippaaseen.

Kevään odotusta sinulle ja läheisillesi! Ollaan yhteydessä!

Eeva-Johanna

Eeva-Johanna Eloranta

kansanedustaja

GSM 050 5232 309

eeva-johanna.eloranta@eduskunta.fi, www.eeva-johanna.net

Olethan yhteydessä, jos haluat minut vieraaksesi oman yhdistyksesi kokoukseen tms. pitämään alustuksia, puheita tai poliittisia tilannekatsauksia erilaisista aiheista. Tavoitat minut yllä olevin yhteystiedoin.

Jos et halua jatkossa saada näitä uutiskirjeitä, kerrothan sen vastaamalla tähän viestiin.